ప్రథమ చక్రపాణి అవార్డు : 1977 : పొందిన కథ

3532
శ్రీకాకుళం

నేను

నా గురించి నేను చెప్పుకోవడం బావుండకపోయినా, చెప్పక తప్పట్లేదు. అసలు చిన్నప్పట్నుంచీ నాది చాలా దుడుకు స్వభావం. దుడుకుగా ఉండడం ఏమంత సులువైన పని కాదు. హైస్కూల్లో వాతలు తేలేటట్లు తిన్న దెబ్బల్ని గురించీ, కాలేజీలోనూ, యూనివర్సిటీలోనూ- నేను ఎదుర్కున్న విషమ పరిస్థితులను గురించీ చెప్తే, దుడుకు తనంతో సర్టిఫికెట్ సంపాదించడం ఎంత కష్టమో, మీకు తెలుస్తుంది. ఎటొచ్చీ మెదడులో బండతనం లేదు కాబట్టి, చదువులో వెనుకబడకుండా అన్ని మెట్లూ అవలీలగా దాటి, చదువు పూర్తయిందనిపించాను.

రోజులు మారిపోయాయి. నేసు పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ డిగ్రీ సంపాదించేసరికి, ఉద్యోగాలు నిండుకున్నాయి. ఇంటర్వ్యూలు ఎంత బాగా చేసినా, సిఫారసులు లేకపోవడం మూలాన ఉద్యోగం దొరకలేదు. అన్ని ఆశలూ ఉడిగిపోయిన తర్వాత, ఊరికే గోళ్ళు గిల్లుకొంటూ కూర్చోవడం నాకే అసహ్యమనిపించింది. నాన్న వ్యవసాయంలోకి దిగమన్నారు. సరే కదా అని దిగాను. పొలం పని వాళ్ల ఎదుట గొప్ప కోసం, సులువు తెలియకుండా అర కట్టిన ఎడ్లను, అదిలించడం నేను మొదటి రోజునే చేసిన తప్పు పని. నల్లెద్దు నా కంటె పొగరుబోతుదవడం మూలాన, కసిదీరా తన్నింది. మోకాలంతా వాచి ఇరవై రోజులు మంచం పట్టాను. మూతి పళ్లు విరగనందుకు సంతోషించాను. ఆ నల్లెద్దుకూ, నాకూ పడదన్న సంగతి తెలిసిన తర్వాత, మళ్ళీ పొలంలో అడుగు పెట్టడానికి మనస్కరించలేదు. అయినా వ్యవసాయం చెయ్యమని, బ్రహ్మదేముడు నా నుదుట వ్రాయలేదనుకొంటాను.

ఇంకేం చెయ్యడానికీ తోచక బి.ఇడిలో చేరాను. మధ్యలో ఏదైనా ఉద్యోగం వస్తే, స్వస్తి చెప్పేద్దామన్న ఉద్దేశ్యంతో. కాని బి.ఇడి. డిగ్రీ కూడా చేతికొచ్చి కూర్చుంది. దాన్ని పట్టుకొని మరో ఏడాది కూర్చున్నాను. బోర్డు వాళ్ల ధర్మమా అని ఒక్కుమ్మడిగా ఓ నలభై ఖాళీలు సిఫారసుల వల్లా, నాలుగు ఖాళీలు క్వాలిఫికేషన్ల వల్లా భర్తీ చేశారు. ఆ నలుగురిలో నేను ఒకణ్ణయినందుకు ఎంతగానో సంతోషించాను. మొదటిసారిగా కోరుమిల్లి హైస్కూల్లో పడేశారు. ఆ రోజు నుంచీ మొదలైంది, నా బడిపంతులి జీవితం.

చదువుకొంటూన్నప్పుడు, నేను ఎంత పొగరుబోతుగా ఉన్నా, చదువు చెప్పే స్థితికి వచ్చేసరికి, నా విద్యార్థులు పొగరుబోతులుగా ఉండడం మటుకు, సహించలేకపోయాను. అందులోనూ, అక్షరం ముక్క కూడా రాకుండా దౌర్జన్యంగా ఉండేవాళ్ళను మరీ సహించ లేకపోయాను. అందుమూలంగా, ఆ ఊరి మునసబుగారి సుపుత్రుడు సుబ్బారావు నాకు నంబర్ వన్ శత్రువయి కూర్చున్నాడు. నాలుగైదుసార్లు వాడిని కఠినంగా శిక్షించడంతో, అతగాడి మేనమామ - అంటే ఆ ఊరి ప్రెసిడెంటుక్కూడా కోపం వచ్చింది. దాంతో మా

హెడ్మాష్టరు యిరుకులో పడిపోయాడు.

తొమ్మిదో క్లాసు సంవత్సరాంతం పరీక్షల్లో కాపీ కొట్టకుండా సుబ్బారావు కడ్డు తగిలాను. నేను దిద్దిన ఇంగ్లీషు, లెక్కల పేపర్లలో బండ సున్నాలు వచ్చాయి. హెడ్మాష్టరు సుబ్బారావుని పాస్ చేసెయ్యమన్నాడు. అతగాణ్ణి నా యింట్లో కూర్చోబెట్టి ఆ రెండు పేపర్లూ మళ్ళా రాయించమన్నాడు.

"దుష్టుల్ని త్వరగా వదిలించుకోడానికిదో మార్గం! వాణ్ణి తొమ్మిదో క్లాసులోనే ఉంచేస్తే మరో రెండేళ్ళ పాటు వాడి బాధలు స్కూలుకి తప్పవు! వాణ్ణి కనక పదో క్లాసులో పడేస్తే ఒక్క ఏడాదిలో వాడి పీడా విరగడవుతుంది"- ఇదీ ఆయన సిద్ధాంతం. అందులో నిజం లేకపోలేదు. యూనియన్ లీడర్లని ఆఫీసర్లుగా ప్రమోట్ చేసి, వాళ్ల కోరలు పీకి వెయ్యడం జరుగుతున్నదే! అయినా, నా అభిమానం, కర్తవ్యం అడ్డు తగిలాయి. "నేను కోరుమిల్లి హైస్కూల్లో పనిచేస్తున్నంత కాలం - ఈ సుబ్బారావునే కాదు - ఏ సుబ్బారావునీ కూడా ఆగడాలు చేయకుండా ఆపు చేస్తాను. ఈ విషయంలో మీరు నిర్భయంగా ఉండండి!" అన్న నా సమాధానం విని, ఆయన మరి మాట్లాడలేక పోయాడు. సుబ్బారావు తొమ్మిదో క్లాసులోనే ఉండిపోయాడు.

కాని, అనుకొన్నట్లుగా నేను కోరుమిల్లిలో ఉండలేకపోయాను. ఉండనివ్వలేదు. సుబ్బారావు బంధువర్గంలో ఒకాయన తాడిపత్రిలో ప్రెసిడెంటుగారట. పులిని కోరలు పీకి పిల్లిగా చేసే హస్తవాసి, తలలు మార్చే రాజకీయ చతురతా ఆయనకి ఉగ్గుపాలతోనే పెట్టిన విద్యలట. అందుకని కోరుమిల్లి ప్రెసిడెంటూ, మునసబూ కలిసి నన్ను తాడిపత్రి బదిలీ చేయించారు - నా కోరలు పీకించడానికి! కూతురి పెళ్లికి కావలసిన సంబారాలన్నీ సమకూర్చిన ప్రెసిడెంటుగారి ఋణం తీర్చుకోవడం కోసం, హెడ్మాష్టరు ముభావంగా ఉండిపోయాడు.

కోరుమిల్లి నుంచి తాడిపత్రి మకాం మార్చాను. నా కంటే ముందుగా నా వివరాలు తాడిపత్రి చేరటం, నాకాశ్చర్య మనిపించలేదు. నేను ఎటువంటి చిక్కులు తెచ్చిపెడ్తానో ఏమోనన్న భయంతో హెడ్మాష్టరు సతమతమవుతూన్న సంగతి, మొదటి పరిచయంలోనే పసిగట్టాను. నేను గౌరవంగా మాట్లాడ్డంతో, ఆయన చాలామట్టుకు, కుదుటబడ్డాడు. మిగిలిన టీచర్లనందర్నీ పరిచయం చేశాడు. అందర్నీ అంచనా వెయ్యడం కష్టమనిపించ లేదు. మూడు వంతులు ప్రెసిడెంటు వర్గంలోని వాళ్లు, మిగిలిన వాళ్లు ఆ ఊరి కరణం, మున్సబులకి మద్దతు యిచ్చే ఉద్దేశ్యంగల వాళ్లయినా, భయం కొద్దీ తటస్థంగా ఊరుకొన్న వాళ్లు.

ఆ రోజు మధ్యాహ్నం విశ్రాంతి సమయంలో, టీచర్ల రూంలో కబుర్లాడుతుండే సమయంలో, ప్రెసిడెంటుగారి మనిషొకడు వచ్చి, 'ప్రెసిడెంటుగారు మిమ్మల్నొకసారి వచ్చి ఆయన్ని కలుసుకోమన్నార'ని చెప్పాడు. నాకు మూడు రోజుల వరకూ తీరుబడి లేదని చెప్పి, అతగాణ్ణి పంపించేయడంతో అందరూ అదోలా చూశారు. డ్రాయింగ్ టీచరు అవధాని ఆ రోజు సాయంత్రం, రహస్యంగా నాకు చాలా విషయాలు చెప్పి,

'ప్రెసిడెంటుతో వ్యవహారమంటే కత్తి మీద సాము లాంటిది. అందుకని జాగ్రత్తగా ఉండడం మంచిది!' అని హెచ్చరించాడు.

అవధాని సాయంతో, ఆ రోజే ఊరి చివరగా ఉన్న ఓ పాత కొంపలో ఓ వాటా, పాతిక రూపాయలకి, అద్దెకు తీసుకొన్నాను. అద్దె తక్కువని వింత పడనవసరం లేదు. ఆ యింట్లో దెయ్యాలున్నాయని ప్రతీతి. ఆ యింటి యజమానికి, పక్కింటాయనకీ కక్షలు. అందుకని అది పక్కింటాయన చేసిన ప్రచారమని, ఆ యింట్లో దిగిన తర్వాత తెలిసింది. ఏమైతేనేం, ఉండడానికి నాకింత చోటు దొరికింది.

అయితే నేను ప్రెసిడెంటు చౌదరిని కలుసుకొన్నది, మూడు రోజుల తర్వాత కాదు. వారం రోజుల తర్వాత! నేను వెళ్ళేసరికి తన లంకంత కొంపలో, ముందు వసారాలో వంది మాగధుల మధ్య కొలువు తీర్చి ఉన్నాడు చౌదరి. నన్ను నేను పరిచయం చేసుకొన్నాను. నన్ను కూర్చోమని అడగనూ లేదు- నేను కూర్చోనూ లేదు. తాపీగా నోట్లోంచి చుట్ట తీసి, "ఏమయ్యా, ఇప్పుడా నీకు తీరుబడి దొరికింది?! కాని నాకు నీతో మాట్లాడ్డానికిప్పుడు వీలుకాదు," అన్నాడు హేళనగా. అందరూ ఘొల్లున నవ్వారు. నాకు వళ్లు మండుకు పోయింది. ఆత్మాభిమానం రెచ్చగొట్టింది.

"ఈ ఊరి హైస్కూలు హెడ్మాస్టరుగారున్నంత వరకూ మీతో మాట్లాడ్డానికి నాకే విధమైన అవసరమూ లేదు. రాదు కూడా. ఆ రోజున, మీరు నాకు కబురంపడంలో మట్టుకు ఏం రాచకార్యముంది కనక? నన్నూ, నా ఆకారాన్నీ చూడాలన్న ఉద్దేశ్యం తప్ప! అదే కనక నిజమైతే ఇప్పుడు మీ కోరిక తీరే ఉంటుంది. మీకు తీరుబడి లేకపోయినా నాకు ఒరిగేదేమీ లేదు!"

నేనన్న మాటలకక్కడున్న వాళ్ళందరూ అదిరిపోయారు. చౌదరి ముఖం జేవురించింది. తిరిగి సమాధానం చెప్పలేక పోయాడు. ఆయనగార్ని వందిమాగధులకు వదిలేసి, బయటకు దారి తీశాను.

నేను గేటు తీసుకొని బయటకు వెళ్ళే ప్రయత్నంలో ఉండగా చౌదరి భార్యా, ఇరవై ఏళ్ళ కూతురూ, లోపలికి వస్తూ నా కంట బడ్డారు. గుళ్ళోంచి తిరిగి వస్తూన్నట్లు, వాళ్ల ఆకారాలు చెప్తున్నాయి. అది ఎటువంటి బలవత్తరమైన ముహూర్తమో కాని, చౌదరి కూతురు నా హృదయంలో ఎగిరి కూర్చుంది! ఆ క్షణంలో నేను ఒకే ఒక్క నిర్ణయానికి వచ్చేశాను. చౌదరి యింటి అల్లుణ్ణయి తీరాలి. అది చౌదరి మీద ద్వేషం వల్ల కాదు. చౌదరి కూతురి మీద నాకు కలిగిన అపారమైన ప్రేమ వల్ల!

నేను వలచిన యువతి అందచందాల్ని గురించి, ఒంపు సొంపుల్ని గురించి చెప్పడం ఏమంత న్యాయం కాదు. నాకు నచ్చిన అందం, ఆమెలో ఉంది. నా మనస్సుని ఆకట్టుకొనే ఆకర్షణ ఆమెలో ఉంది. అంతకంటె నాక్కావల్సిందేముంది?

అవధాని ద్వారా మరికొన్ని వివరాలు తెలుసుకొన్నాను. ఆమె పేరు వరలక్ష్మి. ఆ ఊరి హైస్కూల్లో స్కూల్ ఫైనల్ వరకూ చదివింది. మేనరికాల్లాంటి సంబంధాలేమీ లేవు. ఆ సంగతి వింటూంటే, నాకెంత ఆనందం కలిగి ఉంటుందో, మీరు ఊహించడం కష్టం

కాదనుకొంటాను.

రోజులు నెమ్మదిగా నడుస్తున్నాయి. నా వలపుల తలపుల్లో వరలక్ష్మి వీరవిహారం చేస్తోంది. కలల్లో కన్పించి కవ్విస్తోంది.

ఓ శనివారం రోజు చీకటిపడ్డాక ఏమీ తోచక స్కూలుకు పోయాను, స్కూల్లో నా డ్రాయర్లో మర్చిపోయిన ఓ నవల తెచ్చుకొందామని. అప్పుడే స్కూలు ఆవరణలోంచి ఓ ఖాళీ లారీ బయటకు వస్తోంది. వాచ్‌మన్‌ని సంగతేమిటని అడిగాను. మాట తప్పించి ఏదో సొద వాగాడు. అతగాడు మా టీచర్ల గది తాళం తీయగానే, నా నవల తీసుకొని బయటపడ్డాను. నాకేమిటో అనుమానం వేసింది. వరండాలోంచి వస్తుంటే, ధాన్యం వాసన వేసింది. అవధాని దగ్గరకు వెళ్ళి ఆరా తీశాను. ఆ మర్నాడు, ధాన్య సేకరణ కోసం ప్రభుత్వాధికారులు వస్తున్నారు. చౌదరి తాలూకు రెండు వందల బస్తాలు స్కూల్లో దాచేశారు రహస్యంగా. ఎవరూ అనుమానించలేని చోటు. చౌదరి మాస్టర్లందరికీ తలో బస్తాడు ధాన్యం యిస్తాడు. తనిఖీదారులు ఊళ్లోంచి వెళ్ళిపోగానే, ఆదివారం రాత్రి ధాన్యం చౌదరి కొట్టాల్లోకి తరలించబడుతుంది!

నాకు బుర్ర తిరిగిపోయింది! పంచాయితీ రాజ్యం-రామ రాజ్యం-ఏమిటో యివన్నీ అర్థం లేని పదాలు. అధికారంలో ఉన్నవాళ్ళు చేసేఅవినీతి పనుల వల్ల, దేశం యిలా మండిపోతోంది.

ఆ రాత్రి భోజనం చేసిన తర్వాత, యింటి యజమాని సైకిలు తీసుకొని, నాలుగు మైళ్ళ దూరంలో ఉన్న మేడిగుట్ట వెళ్ళాను. అక్కడ పోస్టాఫీసు నుంచి, నాకు తెలుసున్న ఓ స్నేహితుడికి కాకినాడ ఫోను చేసి వచ్చాను. ఆ రాత్రి ఏదో సంతృప్తి నన్నావరించింది. అజ్ఞాతంగా ప్రభుత్వానికి సహాయం చేశానన్న ఓ గర్వం నాలో విస్తరించింది.

ఆ మర్నాడు జరిగిన సంఘటనలకి నా మతి పోయింది. అధికారులు లౌక్యంగా స్కూలుని తనిఖీ చేసినప్పుడు, ఒక్క ధాన్యపు గింజ కూడా కనబడలేదు! తాడిపత్రి పోస్టు మాస్టరు మీద నమ్మకం లేక, పక్క ఊరెళ్లి ఫోను చేసినా ఫలితం లేకపోయింది! ప్రభుత్వా లిచ్చే జీతాలు సరిపోనప్పుడు, చిన్న జీతాల ఉద్యోగులు, స్థానికంగా ఉన్న బలవంతుల ప్రాపకం సంపాదించలేకపోతే మనుగడ సాగించడం కష్టమన్న సత్యం కొట్టవచ్చినట్లు తెలిసింది. మేడిగుట్ట పోస్టుమాస్టరు నేను ఫోనులో మాట్లాడిన వివరం, ఆ రాత్రే చౌదరికి తెలియచేశాడనుకొంటాను. రాత్రికి రాత్రే ధాన్యం మరో చోటుకి రవాణా అయిపోయింది?

అయితే నా పరాజయాన్ని నలుగురికీ చాటుకోలేదు. చౌదరి కూడా తన విజయాన్ని చాటుకోలేదు. అయితే చౌదరి నా పరాజయాన్ని నాకు వేలెత్తి చూపకుండా ఉండలేక పోయాడు. ఊరి శివార్లలో ఉన్న రామాలయంలో హరికథ జరుగుతున్నప్పుడు, ఎదురు పడ్డం తటస్థించింది. నన్ను చూసి మందహాసం చేశాడు. ఆ మందహాసంలోనే, వందర్థాలు గోచరించాయి!

క్లాసులో కుర్రాళ్లు యాగీ పెట్టడం మొదలుపెట్టాడు. వాళ్ల ప్రతాపాలకి లొంగ లేదు సరికదా, వాళ్లని తీవ్రంగా దండించడం చూసి, హెడ్మాస్టరు కూడా భయపడిపోయాడు.

పెద్ద శాస్త్రులుగారని, ఆ ఊళ్లో బాగా పలుకుబడి ఉన్న పెద్దమనిషి, ఎడా పెడా దానాలు స్వీకరించి, పెద్ద మోతుబరయి కూర్చున్నాడు. ఆయనగారి సుపుత్రుడు రామబ్రహ్మం మా స్కూల్లో చదివే విద్యార్థి. అతగాడు హోంవర్కు చెయ్యనందుకు, ఓ రోజు చీకటి పడిన చాలాసేపటి వరకు క్లాసులోనే ఉంచేశాను. నేను కూడా ఉండవలసి వచ్చింది. చచ్చీ చెడి హోంవర్కుని క్లాసులో పూర్తి చేసి, పదింటికి ఇంటికి వెళ్ళాడు రామబ్రహ్మం. మర్నాటి ఉదయానికి ఊళ్ళో సగం భాగం అట్టుడికినట్టుడికిపోయింది. నన్ను కర్కోటకుడన్నారు, కిరాతకుడన్నారు. శాస్త్రులిగారి పొలంలో పనిచేసే యాదవులు కొంచెం పొగరుబోతు. వాణ్ణి నా మీదకు ఉసిగొల్పి పంపారు. ఆ రోజు సాయంత్రం నేనూ, అవధానీ 'లక్ష్మీ విలాస్' కాఫీ హోటల్లోంచి బయటకు వస్తోంటే, యాదవులు కావాలని నాతో గిల్లికజ్జా పెట్టుకొన్నాడు. చాలావరకు శాంతంగానే సమాధానాలు చెప్పాను. నేనెంతకూ చెయ్యి చేసుకోకపోవడం చూసి, అతగాడు రెచ్చిపోయాడు. చివరికింక ఉండబట్టలేక, నన్ను సైడు కాల్వలోకి మెడపట్టి గెంటాడు. నేనెదురు చూసింది కూడా, అటువంటి చర్య కోసమే. తాపీగా లేచి వంటి కంటిన బురదని విదుల్చుకొన్నాను. యాదవులు నా కేసి చూసి నవ్వుతున్నాడు విజయ గర్వంతో. వాడి చూపుల్ని నా చూపుల్లో అకట్టుకొని, ఎగిరి డొక్కలో తన్నాను. రోడ్డు మీద వెల్లకిలా పడ్డాడు. పడ్డవాడు మళ్ళీ లేవకుండా, మీదపడి చితక్కొట్టేశాను. ముందు చెయ్యి చేసికొన్నది వాడే కాబట్టి, నన్నాపడానికెవరూ సాహసించలేదు. చొక్కా పట్టుకొని, యాదవుల్ని శాస్త్రులింటికి లాక్కువెళ్ళాను. నన్ను చూసిన రామబ్రహ్మం జారుకోబోయాడు. యాదవుల్ని వదిలి, రామబ్రహ్మం కాలరు పట్టుకొని ఆపాను. నశ్యప్పట్టు పడ్తోన్న శాస్త్రులు నన్ను చూసి నిర్ఘాంతపోయాడు.

"చూడు రామబ్రహ్మం! నీ తాతలు చేతులు చాచి సంపాదించిన ఆస్తులు వెనుక ఉన్నాయని చదువులు నిర్లక్ష్యం చేస్తే, రేపటి రోజున నువ్వు విచారించక తప్పదు! దేశంలో వ్యవస్థ మారిపోతోంది. మరో దశాబ్దంలోగా వచ్చే మహాప్రవాహంలో, నీ తాతల ఆస్తులు కొట్టుకు పోతాయి. అప్పుడు నీకండగా నిల్చేది నీ విద్యే. ఆ రోజున అవసరమొచ్చి నువ్వు చేతులు చాచినా, భూములు దానాలు చేసేవాడెవడూ ఉండడు! ఓ పైసాతో చీదరించు కొంటూ విదుల్చుకొంటారు. నేను నిన్ను శిక్షించానంటే, నీ మీద కక్ష కొద్దీ కాదు. నా ధర్మం నెరవేర్చుకోడానికే. వస్తాను. వెళ్ళే ముందు మీ అందరికీ ఓ మాట. గురుశిష్యుల మధ్య గొడవలకి మెలి తిప్పి పెట్టి, నాటు పశువుల్ని మీద కుసికొల్పితే, చూస్తూ ఊరుకోడానికి, నేను గాజులు తొడిగించుకోలేదు!"

అనవలసిన నాలుగూ అనేసి, రోడ్డు మీద పడ్డాను. ఎవరూ నోరెత్తలేదు. తర్వాత పది రోజుల వరకూ, పెద్ద శాస్త్రులింటి పట్టునే ఉండిపోయాడు.

ఈ సంఘటన జరిగిన తర్వాత, మునసబు, కరణాలు, నన్ను ఖచ్చితంగా వాళ్ల మనిషిగానే భావించి, దువ్వడానికి ప్రయత్నించారు. ముఠా తత్వాలు నా కిష్టం లేదని, వాళ్లని దరిచేరనివ్వలేదు.

ఏమిటో ఈ హీరో లక్షణాలు వచ్చేసినా, వరలక్ష్మి విషయంలో ముందంజ వెయ్యలేకపోయాను. కలలు కనీ, ఊహాగానాలు చేసీ విసుగెత్తిపోయాను. రౌడీల నుండి

రక్షించడం, పోట్ల గిత్త బారి నుండి కాపాడడం, చెరువులో మునిగిపోతూంటే రక్షించడం-లాంటి సినిమా అవకాశాలు దొరకలేదు. ప్రయత్నం లేందే, ఏ పనీ సాగదు కదా! ఊరి శివార్లలో ఉన్న రామాలయానికి దర్శనాలు ఎక్కువ చేశాను. నాలుగైదుసార్లు వరలక్ష్మి కంట పడ్డది. కాని తల్లి కూడా ఉండడం వల్ల సాహసించలేకపోయాను.

రాములవారికి, ఓ రోజున నా మీద అనుగ్రహం కలిగింది. వాళ్లమ్మకి జ్వరం లాంటి దేదో వచ్చి ఉంటుంది! వరలక్ష్మి ఒంటరిగా వచ్చింది. వంటరిగా వచ్చినా ఆమె కొచ్చిన ప్రమాదం ఏముంది కనక? ప్రెసిడెంటుగారమ్మాయిని కన్నెత్తి చూడ్డానికి, ఆ ఊళ్ళో దమ్ములెవరికుంటాయి?

అస్తమిస్తూన్న సూర్యుడి ఎర్రదనంలో ఆకాశం అలుక్కుపోయింది. తామర కొలను తళతళా మెరిసిపోతోంది. ఆలయానికి దూరంగా గోచీలు పెట్టుకొన్న కుర్రాళ్ళు, గోలీ లాడుకొంటున్నారు. రాములవారికి తోడుగా పూజారి తప్ప మరెవ్వరూ గుళ్ళో లేరు. వరలక్ష్మి వంటరిగా దర్శనానికి వచ్చింది. అన్నీ కుదిరాయి. ప్రకృతి బావుంది. సమయం దొరికింది. కాని నాకు ధైర్యమే చాల్లేదు! రాళ్ళను పిండిచేసేవాడి చేతిలో వెన్నముద్దని పెట్టి నిభాయించమంటే ఎంత కష్టమో, ముక్కుకు సూటిగా మాట్లాడే నాకు, నీలం రంగు డిసెంబరు పువ్వులాంటి వరలక్ష్మితో మాట్లాడ్డానికి, గగన ప్రయత్నమే చెయ్యవలసి వచ్చింది.

మండపం దిగి కిందికి వస్తూన్న వరలక్ష్మితో 'నేను మీకు తెలుసుననుకొంటాను?' అనగలిగాను. వెధవది, నా ఈ మొదటి మాటల్లో కూడా అహమే తొంగిచూసింది. అన్న తర్వాత, నాలిక్కరుచుకొన్నాను. తెలియదంటే, తల కొట్టేసినట్లే కదా! వరలక్ష్మి సమాధానం కోసం నేను చూపిన ఆతృత, అంతవరకూ నా జన్మలో మరే విషయంలోనూ చూపలేదు.

వరలక్ష్మి ముందుగా కొంచెం తడబడింది. అయినా నిలదొక్కుకుని నెమ్మదిగా అంది - "ఎందుకు తెలియదు? మా నాన్నగారికీ, ఆయన స్తోత్ర పాఠకులకీ జరిగే ప్రస్తావనలు- మూడొంతులు మీ మీదనే!"

వరలక్ష్మి అంత చక్కగా సమాధానం చెప్తుందని నేనూహించ లేకపోయాను. వెంటనే నవ్వుతూ అన్నాను - "అంటే, నా మీద మీకు దురభిప్రాయం ఏర్పడిపోయిందను కొంటాను?"

వరలక్ష్మి అందంగా నవ్వింది- "మీరనుకొన్నదే నిజం అయితే మీ మొదటి ప్రశ్నకు సమాధానం యిచ్చే దాన్ని కాదు!"

నాలో వెయ్యి ఏనుగుల బలం పుంజుకొచ్చింది. నాలోని ఉత్సాహం హిమాలయం శిఖరాగ్రాలని దాటి పెరిగిపోయింది. ఆ తర్వాత వరలక్ష్మితో - నా కిష్టమైన డిసెంబరు పువ్వుల్ని గురించీ, తామర కొలను గురించీ, పల్లె వాతావరణం గురించీ, ఏం మాట్లాడానో నాకే తెలియదు.

ఉన్నట్టుండి వరలక్ష్మి కదిలింది. "ఆలస్యమై పోయింది. వస్తాను."

వెళ్ళిపోతున్న వరలక్ష్మితో అన్నాను- "ఈ ఊరొచ్చిన ఇన్నాళ్లకు, నాకు నిజంగా

చాలా ఆనందంగా ఉంది. నేను ప్రతిరోజూ సాయంత్రం ఇక్కడకు రావడానికి అలవాటు పడిపోయాను''

అర్థమైందన్నట్లుగా తలూపి, వరలక్ష్మి వెళ్ళిపోయింది.

ఆ రాత్రి నాకు నిద్ర పట్టిందని మీరనుకొంటే, అది పొరపాటు.

రాములవారి దర్శనం ప్రతిరోజూ చేసేవాణ్ణి. ఒక్కో సాయంత్రం భక్తులెక్కువైతే, నాకు ఆశాభంగం అయ్యేది. వారం మొత్తం మీద ఏ రెండు మూడు రోజులు మాత్రమే, వరలక్ష్మితో మాట్లాడ్డానికి వీలుపడేది. లేకపోతే చూపుల తూపులే గతి. ఇలా కొన్ని వారాలు జరిగిపోయాయి. ఆ ఊళ్ళో తెలివైన వాడు ఎవడైనా ఉన్నాడూ అంటే - గుళ్ళో పూజారి మాత్రమే. మమ్మల్ని గురించి నోరు మెదపలేదు. మధ్య మధ్యలో తనూ వచ్చి మాతో కూర్చుని ఏవో కబుర్లు చెప్పేవాడు. ఓ రోజున - వరలక్ష్మి రాని రోజున, పూజారి నన్ను నెమ్మదిగా హెచ్చరించాడు- "మీరు ఆలోచించే గమ్యమేమిటి?'' అంటూ. అప్పుడు నే నాయనతో అన్నాను - "మీకీపాటికి అర్థమయ్యే ఉంటుంది. వరలక్ష్మిని పెళ్లి చేసికొందా మనుకొంటున్నాను. ఇంతవరకూ వరలక్ష్మిని ధైర్యం చేసి నేను అడగలేదు. ఆ కార్య భారం మీరు వహిస్తే చాలా సంతోషిస్తాను''

పూజారి ఒక్క క్షణం మాట్లాడలేదు. "ఆ పిల్ల మనసు వేరే అడగాలా? కాని ఈ వర్ణాంతర వివాహం ఎంత కష్టమో ఆలోచించావా? అందులోనూ ముఠా తత్వాలతో నలిగిపోయే ఈ పల్లెపట్టులో, ఈ శుభకార్యానికి వీలుపడదేమో?'' ఆయన నెమ్మదిగా అన్న మాటలకి నేను వెంటనే సమాధానం చెప్పలేకపోయాను. నేనంత దూరం ఆలోచించ లేదు కూడా! అదే సంగతి అన్నాను. "మీరన్నది నిజమే. నేనంత దూరం ఆలోచించలేదు. అయినా రాబోయే అవరోధాలను ముందుగానే ఊహించి, బాధపడేవాణ్ణి కాదు నేను. ముందుగా నాక్కావల్సింది వరలక్ష్మి అంగీకారం. తర్వాత విషయాలు తర్వాత చూసు కొందాం''

ఆ మర్నాడు సాయంత్రం నేను ఆలయానికి వెళ్ళలేదు. రాత్రి పది దాటిన తర్వాత, పూజారి వచ్చి తలుపు తట్టాడు. తలుపు తీసి లోపలకి రమ్మన్నాను. గుమ్మంలో నిల్చునే అన్నాడు- "నువ్వూ - వరలక్ష్మీ ఒకరి కోసం మరొకరు పుట్టారు. అయితే ఈ వ్యవహారం ఎలా నరుక్కొస్తావో, అంతా నీవే ఆలోచించుకో. వరలక్ష్మి, ఆ శుభఘడియ కోసం ఎదురు చూస్తోంది!''

అంతటి శుభవార్తని చెవిన పడేసిన పూజారిని కౌగిలించుకోకుండా ఉండలేక పోయాను.

రెండు రోజుల తర్వాత గుడి వెనక మండపంలో వరలక్ష్మిని కలుసుకోగలిగాను. వణుకుతున్న చేతులతో వరలక్ష్మి జడలో గులాబీలు తురుముతోంటే, కిసుక్కున నవ్వింది. ఆ నవ్వే, కోటి రాగాలై నన్ను ముంచేసింది.

ఇక్కడ వరలక్ష్మితో ఎన్నో మధుర క్షణాలు గడిపేస్తున్నా, అక్కడ స్కూల్లో నాకు ప్రతిఘటన ఎక్కువవడం మొదలైంది. హెడ్మాస్టరు మింగలేకా, కక్కలేకా బాధపడ్డం

మొదలుపెట్టాడు. మళ్లీ ఇంకోసారి, పెద్ద శాస్త్రులు కొడుకు రామబ్రహ్మాన్ని, వాడి నేస్తగాణ్ణీ దండించవలసి వచ్చింది. ఆ నేస్తగాడి తండ్రి కూడా బాగా పలుకుబడి ఉన్న పెద్ద మనిషి. ఆ ఊరి మాలగూడెం అంతా అతని చేతుల్లో ఉంది. అగ్రహారంలో, పెద్ద శాస్త్రులకి మంచి పట్టే ఉంది. చౌదరికి, ఓట్ల దృష్ట్యా వీళ్ళిద్దరూ కావల్సినవాళ్ళు! వీళ్ళిద్దరూ తమ పరువు గంగ పాలయిందని యిద్దైపోయారు. చౌదరి తన గ్రామం పరువే మట్టి కొట్టుకుపోయిందనుకోవడంతో, నేను తను పిలిపించినా రానన్న సంగతి తెలుసు కాబట్టి, తనే ఓ రోజున నన్ను ఫుట్‌బాల్ గ్రౌండ్‌లో బెదిరించాడు. "నువ్వు మమ్మల్నందర్నీ యిరకాటంలో పెడుతున్నావు. ఇలాగైతే నిన్నిక్కణ్ణించి బదిలీ చేయించవలసి వస్తుంది!"

అసమర్థుడైన హెడ్మాస్టరు కింద పనిచెయ్యడం, నాకూ యిదిగానే ఉంది. అయితే ఈ ఊర్నించి బదిలీ వస్తే, నా జీవిత స్వప్నం ఏం కాను? వరలక్ష్మి లేకుండా ఎలా బతికేది? వాడి చూసి, చౌదరి ఆత్మాభిమానం దెబ్బ తినేలా ఓ విసురు విసిరాను.

"మీ బావగారు మీ చేత నా కోరలు పీకించడానికి నన్నిక్కడికి బదిలీ చేయించారు. మీ దగ్గర నెగ్గుకు రాగలిగినప్పుడు, నన్నెక్కడికి బదిలీ చేసినా భయం లేదు. ఏదో మాస్టారుగా కుర్రాళ్లని దండిస్తే అది మీరు వ్యక్తిగతంగా ఎందుకు తీసుకొంటున్నారో బోధపడటం లేదు. మీకూ, నాకూ మధ్య గెలుపు ఓటమిల ప్రసక్తి లేకపోయినా, మీ బావగారూ, అనుచరులూ, మిమ్మల్ని చూసి నవ్వుతారు. ఎంచేతనంటే ఈ బదిలీ నాకు శిక్ష కాదు. మీ గౌరవానికి పరీక్ష!"

చౌదరి కళ్ళలో ఎరుపు చూసి నేను కొంచెం జంకిన మాట వాస్తవమే. మాట్లాడకుండా వెళ్ళిపోయాడు. నాకు తెలుసు - చౌదరి నా బదిలీ గురించి యింక మాటెత్తడని. వియ్యం మాట దేముడెరుగు కాని, అన్నీ కయ్యాలకే అవకాశాలు వస్తున్న నా దురదృష్టాన్ని గురించి ఆలోచించి బుర్ర పాడుచేసుకొన్నాను.

ఎంత ఆలోచించినా, కొన్ని పనులు జరగడమనేది అసంభవం. అయితే, ఒక్కోసారి అనుకోకుండా జరిగిన సంఘటనలు. మన ప్రయత్నాల్నీ సులువుగా నెరవేరుస్తాయి. నా విషయంలో సరిగ్గా యిదే జరిగింది.

ఓ రోజున వరలక్ష్మి, నేనూ ఆలయం దగ్గరున్న తామరకొలను గట్టున చెయ్యీ చెయ్యీ పట్టుకొని నడుస్తూ, చౌదరి పాలేరు కుర్రాడు 'వెంకటేశు' కళ్ళపడిపోయాం. వరలక్ష్మి బెదిరిపోయింది. మరో అరగంటకల్లా ఈ వార్త చౌదరి కందిపోతుంది! అనవసరంగా గొడవపడి నవ్వులపాలు కావడం నాకూ యిష్టం లేదు. ఏదో అదృశ్యమైన శక్తి, నాకా క్షణంలో గుండె ధైర్యాన్నిచ్చింది. అప్రయత్నంగా వెంకటేశుని పిల్చాను. తెల్లబోతూ, యిబ్బందిగా దగ్గరకొచ్చాడు. వెంకటేశు భుజాన్ని తట్టి అన్నాను - "నువ్వు చూసిన సంగతి మీ అయ్యగారికి చెప్పకుండా నువ్వుండలేవని నాకు తెలుసు. ఆయనగారి ఉప్పు తిని బతుకుతున్నందుకు, ఈ సంగతి ఆయన చెవిని పడేయడం నీ ధర్మం! తప్పదు! కానీ మీ అమ్మాయిగారి పరంగా నేనొక్కటి అడుగుతున్నాను. రేపుదయం ఎనిమిదింటికి నా దగ్గరికి రా. ఆ దెయ్యాల కొంప నీకు తెలిసే ఉంటుంది. నీతోపాటు నేనూ, మీ అయ్యా

గారింటికి వస్తాను. చెప్పవలసిందంతా నా ఎదురుగుండానే చెప్పు. అయితే ఈలోపుగా ఎవరితోనూఈ సంగతి చెప్పనని ప్రమాణం చెయ్యి. ఏమంటావు?''

వెంకటేశు వరలక్ష్మి వైపు చూశాడు. వరలక్ష్మి కళ్ళలో ఏం అభ్యర్థన చూశాడో కాని, వెంకటేశు యిబ్బందిగా తల ఆడించాడు. మరుక్షణంలో అక్కడ్నుంచి కదిలి వెళ్ళిపోయాడు. నన్ను ప్రేమిస్తున్నట్లుగా తన తండ్రికి ధైర్యంగా చెప్పగలిగితే చాలని వరలక్ష్మికి నూరిపోసి యింటికి పంపించేశాను.

అక్కణ్ణించి తిన్నగా హెడ్మాస్టరింటికి వెళ్ళాను. "మీ అవసరం ఎంతైనా నాకు కలిగింది. మిమ్మల్ని నా పరంగా చౌదరి గారింటికి వెళ్ళమని కోరుతున్నాను.'' ఉపోద్ఘాతంగా నేనన్న మాటలకాయన నవ్వుతూ, "ఎందుకు? క్షమార్పణ లందచెయ్యడానికా?'' అన్నాడు.

"ఏం తప్పు చేశానని? తప్పుగా ప్రవర్తించే కుర్రాళ్ళని దండించినందుకా? ఈ విషయమై ఆయనతో అప్పుడే మాటలు జరిగాయి కూడా! మిమ్మల్ని వెళ్ళమన్నది వేరే పని కోసం. వరలక్ష్మిని నాకిచ్చి పెళ్ళి చెయ్యమని అడగడం కోసం!''

నా మాటలు విని ఆయన కొయ్యబారిపోయాడు. హాస్యానికన్న మాటలు కాదని ఆయన గుర్తించాడు. తేరుకొని తాపీగా అన్నాడు - "నేను పిల్లలు కలవాణ్ణి. ఏదో నా మానాన నన్ను బ్రతకనియ్యి! ఇప్పటికే మీ యిద్దరి మధ్యా నలిగి యాతన పడ్తున్నాను. ఈ రాయబారం కనక నేను చేస్తే, నీ పెళ్ళి మాట ఎలా ఉన్నా, వచ్చే నెలలో జరగబోయే నా కూతురి పెళ్ళి ఆగిపోతుంది. చౌదరిగారు ఈ విషయంలో నాకు చాలా సహాయం చెయ్యబోతున్నారు. ఈ భారం నువ్వు ఎవరి నెత్తినో పెట్టేకంటే, నువ్వే స్వయంగా వెళ్ళడం ఉత్తమం!''

అనుభవాన్ని కాచి వడబోసి అన్న మాటలు, నాకు నిజమేననిపించింది.

మర్నాడుదయం వెంకటేశు వచ్చాడు. వస్తాడో, రాడోనన్న అనుమానం కలిగినా, 'రాకేం చేస్తాడు?' అన్న మొండి ధైర్యంతో కూర్చున్నాను.

"మీతో మాట్లాడవలసిన అవసరం రాదనుకోవడం పొరపాటే అయిపోయింది. ఈ రోజున మీతో మాట్లాడవలసిన అవసరం వచ్చింది. వెంకటేశు, మీకీ ఉత్తరం యిచ్చినతర్వాత ఓ సంగతి చెప్తాడు. ఓ అరగంటలోగా నేనూ వచ్చి మిమ్మల్ని కలుసుకొంటాను'' అని రాసి ఉంచిన ఉత్తరాన్ని వెంకటేశు కిచ్చి, "మీ అయ్యగారికీ ఉత్తరం యిచ్చిన తర్వాత, నిన్న నువ్వు చూసిన సంగతి నిర్భయంగా చెప్పు. నీ వెనక నేనూ వస్తున్నాను'' అని చెప్పి పంపించాను.

అక్కడే బ్రహ్మాండం బ్రద్దలయ్యిందో నాకు తెలియదు! చౌదరి ఏ ప్రళయకాల నృత్యం చేశాడో నాకు తెలియదు! కాని నేను వెళ్ళేసరికి, వెంకటేశు గజగజలాడిపోతూ ఓ పక్కగా నిలబడి ఉన్నాడు. లోపలి గుమ్మం దగ్గర వరలక్ష్మి నిర్లిప్తంగా నిలుచుని ఉంది. ఆమె నల్లటి బుగ్గల మీద కూడా తట్లు కనిపించాయంటే, చౌదరి ఎంత బలంగా చెయ్యి విసిరాడో ఊహించుకోగలిగాను. చౌదరి ముఖమంతా కందగడ్డలా చేసికొని, ఉడికి పోతున్నాడు.

"వెంకటేశు కంటే మధ్యవర్తి నాకీ గ్రామంలో దొరకలేదు. మీకు సంగతి తెలిసే ఉందనుకొంటాను. వరలక్ష్మిని పెళ్లి చేసికొందామనుకొంటున్నాను"- నాకున్న ధైర్యాన్నంతా కూడదీసుకొని, ఒక్కొక్క మాటా బలంగా అన్నాను.

"నువ్వు అడగ్గానే చేతిలో పెట్టడానికి, ఇదేమీ కూరగాయల బేరం కాదు. నా పరువు ప్రతిష్టలు నట్టేట్లో ముంచడానికి నువ్వు కంకణం కట్టుకొన్నట్లున్నావు. నా గుండెలమీద కుంపటిలా కూర్చున్న నువ్వు, శాశ్వతంగా నా నట్టింట్లో అడుగుపెట్టడం ఈ జన్మలో జరగని పని!" చౌదరి అరుస్తూ అన్నాడు.

"వరలక్ష్మీ, నేనూ పరస్పరం ప్రేమించుకొన్నాం. వరలక్ష్మి శ్రేయస్సే మీ ధ్యేయమైతే, ఈ వివాహానికి అడ్డు చెప్పకూడదు! చెప్తున్నారూ అంటే - కారణం- కులమత భేదాల్ని విసర్జించలేని మీ పాతకాలపు బూజు పట్టిన భావాలా? లేక బంధుకోటిలోనూ, ఆశ్రిత వర్గంలోనూ అలుసైపోతారన్న భయమా?"

ఈ ఉద్రిక్త పరిస్థితిలో, అక్కడకు చేరిన కొంత మంది స్తోత్ర పాఠకుల్ని నేను గమనించలేదు. వాళ్ళకి విషయం బోధపడే ఉంటుంది.

చౌదరి పిచ్చివాడిలా కేకలు వేస్తూ, "నీ ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పవలసిన అవరం నాకు లేదు. ఈ ఊళ్ళో నీ మొహం కనబడ్డానికి వీల్లేదు, జాగ్రత్త!" అని, పక్కగదిలోకి పోయి తలుపులు మూసుకున్నాడు.

అక్కడ చేరిన వాళ్లందరూ చల్లగా జారుకొన్నారు.

నేను మూసిన తలుపు దగ్గరగా వెళ్లి, "మీరు కోపంగా ఉన్నారు - ఈ వివాహం జరిగితే, మీకు బంధు వర్గం కొంత యిబ్బంది కలిగించినా, రాజకీయ రంగంలో మట్టుకు మీ పేరు మరింత ప్రకాశిస్తుంది. ఆలోచించుకోండి. నేను సాయంత్రం మళ్ళీ వస్తాను" అన్నాను గట్టిగా.

తట్లు తేరిన వరలక్ష్మి బుగ్గల మీద నిమిరి. ధైర్యంగా ఉండమని నెమ్మదిగా చెప్పి. చౌదరి యిల్లు వదలి వెళ్ళాను.

మరో గంటకల్లా ఊరంతా అట్టుడికినట్టుడికిపోయింది. చిలవలు పలవలుగా పెరిగి, చైనా దేశపు భయంకర విషసర్పంలా, ఊరంతా మా సంగతే ఆక్రమించింది. స్కూలుకు సెలవుపెట్టి, రామాలయానికి పోయాను. పూజారి బలవంతం మీద యిన్ని మెతుకులు తిన్నా, సహించలేదు. మధ్యాహ్నం అవధాని రొప్పుకుంటూ వచ్చాడు.

"ప్రమాదం ముంచుకొస్తోంది. నువ్వు చౌదరితో ఘర్షణ పడ్డ సంగతిని మునసబు కరణాలు వాడుకోజూస్తున్నారు. ఈ రాత్రికి నిన్ను కొట్టించడానికి, వాళ్ళన్ని ఏర్పాట్లు చేశారు. అయితే ప్రజలకి, చౌదరి ఈ ఘాతుకం చేయించినట్లు కనబడ్తుంది. చౌదరి మీద కసి తీర్చుకోవడానికి నిన్ను ఎరగా వేస్తున్నారు. నువ్వు రెండో కంటి వాడికి తెలియకుండా వెంటనే ఊరు విడిచి వెళ్లిపో. ఈ రహస్యం నాకెలా తెల్సిందని అడగొద్దు!"- చెప్పవలసింది చెప్పి, తన పని అయిపోయినట్లుగా అవధాని హడావుడిగా వెళ్లిపోయాడు.

ఆ సాయంత్రం చౌదరి యింటికి అన్నట్లుగానే వెళ్ళాను. వెంకటేశు యింకా అక్కడే ఉన్నాడు. లోపలి గదిలోంచి వరలక్ష్మి ఏడుపు వినవస్తోంది. మరో గదిలో మొగుడికేదో నచ్చచెప్తోందనుకొంటాను, వరలక్ష్మి తల్లి.

"వెంకటేశూ, మీ అయ్యగార్ని పిలు," అన్నాను.

వెంకటేశు కూర్చున్నచోటు నుండి కదల్లేదు. నా గొంతు వింటూనే, వరలక్ష్మి బయటకు వచ్చింది. ఏడ్చి ఏడ్చి కళ్లు వాచిపోయి ఉన్నాయి. వరలక్ష్మి చెయ్యి పట్టుకొని, ఆమె తల్లిదండ్రులున్న గదిలోకి దారితీశాను. నన్ను చూస్తూనే, చౌదరి పళ్ళు కొరుకుతూ, మంచం దిగాడు. చౌదరి ఏదో అరవక ముందే, నేనే అన్నాను- "ముఠా తత్వాలతో నలిగి పోతున్న మీ గ్రామంలో జరగబోయే దారుణాన్ని చెప్పడానికి వచ్చాను. మనిద్దరి మధ్యా పెద్ద ఘర్షణ జరిగిందని ఊరంతా పాకిపోయింది. నన్ను కొట్టించడానికి మీ ప్రతిపక్షం వాళ్లన్ని ఏర్పాట్లూ చేశారు. నన్ను కొట్టించిన నేరం మీ మీదకు రావడం సహజం! ఇదీ వాళ్ళు వేసిన పథకం. అంతమంది కలిసి నన్ను కొట్టించాలనుకొంటే, నేనొక్కణ్ణే ఎదిరించ లేను. నాకు చావంటే భయం లేదు. కాని యిప్పుడు చావడానికి, నా కిష్టం లేదు. ఎంచేత నంటే, నేను లేకుండా వరలక్ష్మి బ్రతకలేదు. అది నా కిష్టం లేదు. మీకూ యిష్టం లేదను కొంటే, నన్ను రక్షించే భారం మీదే!"

మాటల్లో మడత పేచీ పెట్టి, అక్కడే ఉన్న కుర్చీలో కూలబడ్డాను. నా కాళ్లను పెనవేసికొని, వరలక్ష్మి నేల మీద కూర్చుండిపోయింది.

నా మాటల్లోని నిజం, చౌదరి హృదయంలో నాటుకుపోయింది. ముఖంలో తొట్రుపాటు గమనించాను.వరలక్ష్మివైపు చూశాడు. మమకారం పొంగుకొచ్చింది. మొహంలో మార్పు కనిపించింది.

"నువ్వు బయటకు రాకు! ఇక్కడే ఉండు. గంటలో వస్తాను" అని గాలిలో మాటలు వదిలేసి, చౌదరి బయటకు వెళ్ళిపోయాడు. నేను చెప్పింది నిజమో, కాదో, విచారించడానికి వెళ్ళాడని తెలుసు. వరలక్ష్మి తల్లి మమ్మల్నిద్దరినీ ఆప్యాయంగా చూసి, మా మానాన మమ్మల్ని వదిలేసి, వంటింట్లోకి వెళ్ళిపోయింది.

బాగా చీకటిపడిన తర్వాత చౌదరి తిరిగి వచ్చాడు. పొలం నుంచి ఓ అరడజను మంది కమతగాళ్ళు వచ్చి, యింటికి ముందూ వెనకా కాపలా ఉన్నారు. నేను చౌదరి యింట్లోనే ఉన్నట్లు పైవాళ్లకి తెలియకపోయినా, ముందు జాగ్రత్తలు తీసుకొన్నాడు.

"పద నాతో భోం చేద్దువుగాని", అన్నాడు ముక్తసరిగా.

'తీరా యింత దూరం వచ్చినతర్వాత, కతికితే అతకదేమో అన్న భయంగా ఉంది!' అన్నాను.

చౌదరి నవ్వకుండా ఉండలేకపోయాడు."నువ్వు నిజంగా అసాధ్యుడివే! ఆ భయం అక్కర్లేదు, భోజనానికి లే! వరం, నువ్వు చెప్పి చూడు!" అన్నాడు.

వరలక్ష్మి కళ్ళలో వెయ్యి జ్యోతుల వెలుగు! నన్ను చెయ్యి పుచ్చుకుని లాక్కు వెళ్ళింది.

భోజనం చేస్తుంటే చౌదరి అన్నాడు- "నేను ఎంత రాజీ పడదామనుకొన్నా, మనస్సు కుదరట్లేదు. నా చేతుల మీదుగా ఈ పెళ్ళి జరిపించలేను. నువ్వు వరలక్ష్మిని పట్నం తీసుకుపోయి, రిజిష్టర్ మేరేజి చేసుకో!"

నా విస్తట్లో నెయ్యి వడ్డిస్తూన్న వరలక్ష్మి చేతిలోంచి, గిన్నె జారిపడింది.

"మీ అంగీకారంతో జరిగినా, లోకం దృష్టిలో దొంగతనంగా పారిపోయి,పెళ్ళి చేసుకొన్నట్లుండడం నా కిష్టం లేదు. అది మీక్కూడా ఏమంత గౌరవం కనుక? నలుగురెదురుగుండా మీరు నాకు వరలక్ష్మిని కన్యాదానం చేయవలసిందే!"

నేనన్న మాటలకి చౌదరి కొంతసేపటివరకూ సమాధానం యివ్వలేదు.

"సరే నీ యిష్టప్రకారమే జరుగుతుంది. నువ్వన్న మాటల్లో నిజం లేకపోలేదు!" అన్నాడు.

వరలక్ష్మి వాళ్ళ నాన్న విస్తట్లో గిన్నెడు పెరుగూ బోర్లించింది!

ఆ మర్నాడు నలుగురి సమక్షంలోనూ, రామాలయంలో నాకూ, వరలక్ష్మికీ పెళ్లి జరిగిపోయింది. ఊరంతా ముక్కు మీద వేలేసుకొంది.

అయితే పాపం, నేనుండే యింటి యజమానిని, నా ఆచూకీ చెప్పమని నాలుగు తన్నారట - నన్ను తన్నవలసిన రాత్రి! ఆయన్ని క్షమించమని కోరాను. మమ్మల్నిద్దర్నీ మనసారా దీవించాడు. అంతకంటె కావలిసిందేముంది?

మారుతున్న వ్యవస్థలో, వర్ణ విభేదాలని విసర్జించలేనప్పుడు కొంత కష్టం కలగక మానదు. నా తల్లిదండ్రులకి కొంతకాలం దూరం అయ్యాను. అయితే వరలక్ష్మి ఆడపిల్లను కన్న తర్వాత రెండు కుటుంబాలూ దగ్గర పడ్డాయి.

అధికార దాహం ఉన్న మనిషి, తన వారసుడు కూడా గట్టివాడుగానే ఉండాలని చూస్తాడు. అందుకనే, చౌదరి నన్ను అల్లునిగా చేసుకోగలిగాడు. ఇంతకూ చెప్పొచ్చేదేమిటంటే, నేనిప్పుడు రాష్ట్ర శాసన సభ్యుణ్ణి! కారణం - నేను ప్రెసిడెంటు గిరీ వెలిగించినప్పుడు, ఊరు బాగుపడింది. ముఠా తత్వాలు సమసిపోయాయి. వర్ణాంతర వివాహాలు దగ్గరుండి జరిపించాను. శ్రమదానాన్ని ఆదర్శంగా చూపి, ఊరి యువకుల్నందర్నీ ఒక త్రాటి మీద నడిపించాను. ఫలితంగా చెరువులు బాగుపడ్డాయి. రోడ్లు బాగుపడ్డాయి. పంచాయితీ రాజ్యాన్ని రామరాజ్యంగా నడిపాను.

అన్నింటికంటే సంతృప్తికరమైన విషయమేమిటంటే - అధికారం చేపట్టటానికి, అక్రమ మార్గాలవసరం లేదని నిరూపించాను.

"నిన్ను మంత్రిగా చూడాలయ్యా!" అంటాడు మామ, చౌదరి.

ఈ రాజకీయ పరమ పద సోపాన పటంలో పాముల వాత పడకుండా, నిచ్చెన మెట్లెక్కడానికి - ప్రజాసేవే ఆదర్శంగా, ఆయుధంగా నమ్ముకొన్నాను నేను. ఏమవుతుందో చూద్దాం!

('యువ' మాసపత్రిక : ఏప్రిల్ 1978)